

تحلیل جنگ تحمیلی ۱۲ روزه: بازآفرینی قدرت در عصر نوین دبیر کل مجمع مشورتی نظام مسائل کشور

جنگ ۱۲ روزه تحمیلی، میان ایران و رژیم صهیونیستی و حامیان، نه تنها یک رویارویی نظامی صرف، بلکه نقطه‌ای عطفی تعیین‌کننده در تاریخ معاصر منطقه و جهان بود. این نبرد، در ۲۳ خردادماه سال جاری با تجاوز آشکار و سازماندهی‌شده رژیم صهیونیستی و پشتیبانی مستقیم ایالات متحده آمریکا و کشورهای عضو ناتو آغاز شد. آنچه در این ۱۲ روز رخ داد، فراتر از تبادل آتش بود؛ یک "جنگ تمام‌عیار ترکیبی" را به نمایش گذاشت که در آن، ابعاد نظامی، سایبری، اطلاعاتی و رسانه‌ای به شکلی پیچیده درهم تنیده شدند. ایران، با وجود شوک اولیه، توانست با ضربات مؤثر موشکی و دفاعی خود، رژیم صهیونیستی را تا آستانه یک فروپاشی اجتماعی پیش ببرد و به آن آتش‌بس را تحمیل کند. این تجربه تلخ، اما در عین حال آموزنده و روشنگر، فرصتی بی‌نظیر برای بازخوانی، درک عمیق و مدیریت پیامدهای آن به منظور تبدیل تهدید به فرصتی سازنده فراهم آورده است.

بازآفرینی فناوری و نوآوری: ستون فقرات توان دفاعی و پیشرفت ملی

یکی از برجسته‌ترین آموزه‌های این جنگ، اهمیت حیاتی بازآفرینی فناوری و نوآوری در دنیای پسا جنگ تحمیلی است. این دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. تجربه ۱۲ روز نبرد نشان داد که توان دفاعی کشور ما تا حد زیادی مدیون شرکت‌های نوپا، دانش‌بنیان و تیم‌های خلاق است که با همکاری صنایع نظامی، موفق به طراحی و تولید تجهیزات پیشرفته‌ای مانند موشک‌های دقیق و نقطه‌زن و پهپادهای هوشمند شدند. این در حالی است که دشمن نیز از پیشرفته‌ترین فناوری‌ها نظیر هوش مصنوعی و حملات سایبری برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کرد. این واقعیت، زنگ هشدار جدی است که برای تقویت و به‌روزرسانی علوم دفاعی و نظامی، باید نگاهی عمیق‌تر و حمایتی همه‌جانبه‌تر به حوزه نوآوری و فناوری در دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد داشت. این حمایت باید شامل بازنگری در سیاست‌گذاری‌ها، چشم‌اندازها و ارائه منابع کافی باشد تا بتوانیم نه تنها تاب‌آوری دفاعی کشور را تضمین کنیم، بلکه در عرصه جهانی نیز از قافله پیشرفت عقب نمانیم و به موقعیت پیشتازی دست یابیم.

قدرت ایمان و وحدت ملی: رمز پیروزی در بزنگاه تاریخی

در میانه هیاهوی دیپلماتیک و تلاش‌های دشمن برای بهره‌برداری از فضای گفتگو و ایجاد غفلت، حمله ناگهانی رژیم صهیونیستی و حامیان، به جای شکست، تجلی‌گاه اقتدار و هوشمندی ایران شد. این یورش بی‌محابا، با اراده ملی برای دفاع از سرزمین، در پرتو رهبری بصیر و بازسازی سریع ساختارهای دفاعی، به سرعت سازمان یافت. اینجا بود که پیام جاودانه امام خمینی (ره) بار دیگر در عمل تفسیر شد: "اگر پرچمی از دست سرداری بیفتد، سرداری دیگر آن را برمی‌دارد." نیروهای جانشین بی‌درنگ وارد میدان شدند و دفاع از میهن حتی برای لحظه‌ای متوقف نشد. این استقامت بی‌بدیل، که ریشه در سال‌ها مقاومت و تقویت توان نظامی در برابر تحریم‌ها داشت، نه تنها مهاجمان را به عقب راند، بلکه به منبع الهام و امید برای ملت‌های تحت ستم در سراسر جهان تبدیل شد.

نقش کلیدی ولی فقیه و معجزه وحدت ملی

در نظریه حکمرانی اسلامی، ولی فقیه روح جاری در ارکان و ساختار حاکمیت است و برای احاد جامعه نقش پدری دارد. سیره و روش رهبر معظم انقلاب در صیانت از مؤلفه‌های هویتی ایران اسلامی موجب شکل‌گیری ارتباطی عمیق و معنوی بین قاطبه مردم و ولی امر مسلمین شده است. همین عامل موجب شد تا پس از ضربه غافلگیرانه و مهلک رژیم صهیونیستی، ایشان همچون ستون استوار خیمه نظام ضمن سازماندهی مجدد ارکان نیروهای مسلح، روحیه‌ای الهی و معنوی را در جان مردم عزیز ایران دمید و روح آرامش و ایمان را در ملت تقویت نمود. این امر موجب شد تا محاسبات دشمن صهیونیستی برهم خورده و طرح کلی آن‌ها شکست بخورد.

تجربه وحدت و انسجام ملی پس از تجاوز رژیم صهیونیستی، و تبلور آن در بین احاد مردم ایران، در داخل و خارج از کشور یک هدیه بارز الهی به نظام مقدس جمهوری اسلامی است و همچون معجزه‌ای خدایی، محاسبات و طراحی دشمنان را برهم زد. این وحدت، بار دیگر مهر تأییدی بر وحدت ناگسستنی ملت ایران در بحران‌ها بود، به‌طوری که اقوام و مذاهب مختلف در یک همبستگی بی‌سابقه، حول محور دفاع از استقلال و شرف ملی متحد شدند.

الزامات پسا آتش‌بس: بازسازی، تقویت و نقشه راه آینده

درس‌آموخته‌های این رویارویی، ابعاد مهمی از چالش‌ها و فرصت‌های داخلی را نیز برجسته ساخت. در بحبوحه بحران، دولت با وجود فشارها، عملکردی قابل قبول در تأمین نیازهای اساسی، حفظ نظم و کنترل امور از خود نشان داد. با این حال، لازم است تا از افتادن در دام "عملیات روانی دشمن" که به دنبال تضعیف اعتماد عمومی است، پرهیز کرده و به جای اتهام‌زنی‌های هیجانی، به نقد منصفانه و سازنده روی آوریم تا هم نقاط قوت دیده شوند و هم نقاط ضعف برطرف گردند.

بازسازی و تقویت بنیان‌های ملی

بنیه و ساختار امنیتی: بزرگترین صدمه در تجاوز رژیم صهیونیستی، در حوزه امنیتی و اطلاعاتی وارد شد. حجم گسترده برنامه‌ریزی، سازماندهی نیروهای نفوذی و آزادی عمل نهادهای امنیتی دشمن، خسارات جبران‌ناپذیری به بار آورده است. پس از بحران، نهادها و ارکان مسئول در این زمینه باید ضمن بررسی‌های دقیق و به‌دور از سهل‌انگاری، اقدام به بازسازی بنیه و ساختار امنیتی کشور نموده و از صدمات وارده شده به پیکره نظام اسلامی عبرت‌های لازم را دریافت و جبران نمایند. بنیه و ساختار نظامی: ساختار نظامی، امکانات و راهبرد دفاعی کشور نیز باید متأثر از این رویداد متحول گردد. ستاد مشترک نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به‌صورت تخصصی موضوع را پیگیری خواهند کرد. طبعاً انتظار می‌رود نهادهای مسئول در حاکمیت مانند شورای عالی امنیت ملی و مجلس شورای اسلامی در این زمینه نقش خود را به خوبی ایفا نمایند. تقویت زیرساخت‌های نظامی و دفاعی کشور با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی و هم‌افزایی با سایر کشورها ضروری است.

بنیه و ساختار اقتصادی: ایران از ظرفیت‌های فوق‌العاده اقتصادی برخوردار است. وسعت سرزمینی، جمعیت زیاد، منابع انسانی و طبیعی، فرصت‌هایی طلایی برای شکوفایی اقتصادی کشور پیش رو قرار داده است. همچنین به دلیل قرار گرفتن کشور در منطقه حساس جنوب غرب آسیا، می‌تواند نقشی کلیدی در اقتصاد کریدورها ایفا نماید. استقلال و اقتدار سیاسی و نظامی نیز می‌تواند پشتوانه خوبی برای ظرفیت‌های ذکر شده باشد.

به این دلیل لازم است متناسب با سرفصل جدیدی که کشور در تقابل آشکار با قدرت‌های استکباری وارد آن شده است، راهبرد اقتصادی کشور بازطراحی شود تا مبتنی بر اصول اقتصاد مقاومتی و همچنین با بهره‌گیری از روحیه جهادی متبلور شده در فضای جهاد با استکبار جهانی، به سمت افق‌های روشن شکوفایی اقتصادی سرزمینی قدم بردارد. پیگیری سریع و مؤثر امور معیشتی و اقتصادی مردم به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر و پیش‌بینی ذخایر مواد غذایی و موارد مورد نیاز کشور برای هرگونه پیشامد احتمالی در آینده نیز بسیار مهم است.

بنیه و ساختار اجتماعی و فرهنگی: جمهوری اسلامی ریشه‌های تمدنی و چند هزار ساله دارد. این کشور اصیل و ریشه‌دار، در صورتی که ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی خود را احیاء کند، تبدیل به ابرقدرت برخوردار از فرهنگ و تمدن ممتاز خواهد شد. دستیابی به منزلت یک ابرقدرت نرم در دنیای امروز که بحران هویت و اصالت تبدیل به یک کیمیا شده است، در فضای میدان جهاد و شهادت امری دور از دسترس نیست. زنده شدن فضای جهاد و شهادت در جامعه، فرصتی کم‌نظیر برای تبدیل شدن جمهوری اسلامی به یک ابرقدرت نرم با احیای ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی اصیل ایران اسلامی فراهم می‌کند. اقدامات فرهنگی و اجتماعی برای حفظ و تقویت روحیه همدلی و وطن‌پرستی نیز باید در دستور کار قرار گیرد.

مدیریت حوزه هسته‌ای و سایبری: انتقال دانش هسته‌ای صلح‌آمیز و ایجاد مراکز هسته‌ای فراسرزمینی با مشارکت کشورهای دوست می‌تواند به افزایش قدرت بازدارندگی و نفوذ منطقه‌ای ایران کمک کند. بازسازی سریع تأسیسات هسته‌ای و جانمایی برای توسعه مراکز هسته‌ای با کمترین آسیب‌پذیری در حملات احتمالی آینده ضروری است. تجدید نظر جدی در خصوص نحوه تعامل با آژانس انرژی هسته‌ای و پیگیری حقوقی عدم همکاری مدیرکل آژانس در خصوص عدم اعلام موضع صریح در محکومیت حمله به مراکز هسته‌ای نیز اهمیت دارد. همچنین، تخمین خسارات جنگ سایبری و پیگیری حقوقی در مراجع بین‌المللی، تشکیل اتاق جنگ سایبری و تقویت امنیت شبکه سامانه‌ها و پلتفرم‌های داخلی، از اولویت‌های حیاتی است. نکته قابل تأمل دیگر، نقش نیروهای مسلح در توسعه اقتصادی است. این جنگ تحمیلی نشان داد که برخلاف برخی تحلیل‌های انحرافی، نهاد نظامی نه تنها مانع توسعه نیست، بلکه با تولید فناوری‌های راهبردی نظیر پهپاد و موشک، ایجاد اشتغال و حتی پتانسیل صادرات، می‌تواند موتور محرکه پیشرفت باشد و می‌توان گفت، چالش اصلی اقتصاد ما، ساختار رانتی، فساد اداری و تحریم‌های ظالمانه است.

در نهایت، موضوع مهاجران نیز به چالشی حیاتی تبدیل شد. ایران با چهار دهه مهمان‌نوازی بی‌بدیل، اکنون با چالش‌هایی از سوی برخی مهاجران قانون‌گریز مواجه است. ادامه این میزبانی افتخارآمیز، مستلزم رعایت کامل قانون، احترام متقابل و شفافیت است تا همزیستی مسالمت‌آمیز و پایدار برای همه رقم بخورد. این درس‌ها، نقشه راهی برای آینده‌ای امن، مقتدر و پیشرو ترسیم می‌کند. وقت آن است که در پرتو زنده شدن فضای جهاد و شهادت، فرصت رها شدن از غفلت‌ها و روزمرگی‌ها را غنیمت شمرد. همه احاد کشور باید به سربازان جبهه نبرد نرم و سخت تبدیل شوند تا با حضور تک تک احاد ملت و با سازماندهی تمامی ظرفیت موجود و فعال در زیر چتر نظام مقدس جمهوری اسلامی و با قدردانی از فصل مشترک‌های هویتی، یک جبهه عمومی و گسترده در تمامی عرصه‌های تخصصی و لایه‌های سخت و نرم ایجاد شود و حرکت به سمت شکل‌گیری امت اسلامی و ایجاد تمدن نوین اسلامی شتاب گیرد.

